

Ἐπὶ τῇ Ἱερᾷ Μνήμῃ τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου (21η Μαΐου)

Ἔνας Ναὸς Μεταφερόμενος *

ΒΡΙΣΚΟΜΑΣΤΕ στὴν ἐποχὴ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου (312-337), ὁ ὁποῖος ἦταν ὁ πρῶτος αὐτοκράτορας τοῦ Βυζαντίου.

Στὸ χρονικὸ διάστημα ποὺ διεύθυνε τὸ κράτος ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ ἀσχολήθηκε μὲ τὴ δημιουργία πολλῶν καὶ μεγάλων ἔργων, κυρίως στὴν Κωνσταντινούπολη, καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη μὲ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν περιφερειακῶν ἐχθρῶν τῆς αὐτοκρατορίας, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὁ δυνατώτερος ἦταν αὐτονόητα οἱ Πέρσες.

Ἀπὸ τὸ ἔργο τοῦ ἱστορικοῦ Εὐσεβίου *Εἰς τὸν Βίον Κωνσταντίνου τοῦ Βασιλέως* δηλώνεται τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ αὐτοκράτορα τοῦ Βυζαντίου νὰ πολεμήσει ἐναντίον τῶν Περσῶν καὶ νὰ τοὺς νικήσει. Ἡ ἀπόφαση αὐτὴ βεβαιώνεται ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι, παράλληλα μὲ τὸ σταυρό, κάλεσε καὶ ἐπισκόπους γιὰ νὰ συντρέξουν στὸν ἀγῶνα, ἐνῶ ζήτησε νὰ φτιάξουν σκηνὴ σὲ σχῆμα ναοῦ, ἡ ὁποία νὰ μεταφέρεται¹.

Ἡ πληροφορία αὐτὴ ἐπιβεβαιώθηκε ἐπίσης ἀπὸ τὸ γνωστὸ ἱστορικὸ Σωκράτη στὸ ἔργο του *Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία*. Τὸ σχετικὸ κείμενο ἀναφέρει:

« Τόσο μεγάλη ἦταν ἡ ἀγάπη τοῦ βασιλιᾶ γιὰ τὸ χριστιανισμό, ὥστε ἀκόμα κι ὅταν ἐπρόκειτο νὰ ἐκστρατεύσει γιὰ τὸν περσικὸ πόλεμο, κατασκεύασε σκηνὴ μὲ ποικιλμένη ὄψη ὥστε νὰ μοιάζει καὶ νὰ χρησιμεύει ὡς ἐκκλησία... »².

Ἄλλὰ καὶ ὁ ἐπόμενος ἱστορικός, ποὺ ὀνομάζεται Σωζομένος, ἀκολούθησε στὸ θέμα μας τὴν ἴδια πληροφορία:

«Καὶ σκηνὴ μορφοποιημένη σὰν ἐκ-
κκλησία περιέφερε παντοῦ ὅπου κι
ἂν ἐκστράτευσε ἐναντίον
ἐχθρῶν, ὥστε νὰ μὴν στεροῦν-
ται ἱεροῦ οἴκου οὔτε ὅταν αὐ-
τὸς ἢ ὁ στρατὸς διέρχονται
ἀπὸ ἐρημιές· γιατί ἐκεῖ ται-
ριάζει νὰ ὑμνεῖ κανεὶς τὸ Θεὸ
καὶ νὰ προσεύχεται, ὅπως καὶ
νὰ μετέχει τῶν μυστηρίων.

Μὲ μόνη διαφορὰ ὅτι ἐπι-
πλέον ἢ ἴδια πράξη ἐπεκτει-
νόταν καὶ στὰ τάγματα τῶν
Ρωμαίων, πὺδ καθένα κατα-
σκεύασε δικὴ του σκηνή»³.

Τέλος, ὁ Γελάσιος Κυζίκου μᾶς
πληροφορεῖ στὴν Ἱστορία του τὸ ἐξῆς γιὰ τὸ θέμα μας:

«Θὰ παραθέσω κι ἄλλη μιὰ ἀπόδειξη σ' αὐτὴ τὴν ἐκ-
κλησιαστικὴ ἱστορία τῆς πίστεως πρὸς τὸν τῶν ὄλων Θεὸ
τοῦ ἴδιου θεοφιλέστατου αὐτοκράτορα [Κωνσταντίνου, Σ.τ.Σ.].
Τόσο μεγάλη ἦταν ἡ ἀγάπη του καὶ ὁ ζῆλος του γιὰ τὸν
Χριστό, ὥστε, ἀκόμα κι ὅταν σκεφτόταν τοὺς Πέρσες, γιὰ
χάρη τῶν χριστιανῶν πὺδ θὰ πῆγαιναν ἐκεῖ διέταξε νὰ
κατασκευαστεῖ σκηνὴ μὲ ποικιλιμένη ὄψη ὥστε νὰ χρησι-
μεύει ὡς ἐκκλησία, ὅπως καὶ ὁ Μωυσοῦς ἔκανε στὴν ἐρημο,
ὥστε νὰ μεταφέρεται στὸ δρόμο γιὰ νὰ ἔχει σὶς ἐρημιές
εὐπρεπὴ εὐκτήριο οἶκο, ὅπου νὰ μπορεῖ νὰ ἀναπέμπει τὶς
προσευχές στὸ Θεό»⁴.

(*) Ἡλία Βουλγαράκη, Καθημερινὲς Ἱστορίες Ἀγίων καὶ Ἀμαρτωλῶν στὸ Βυζάντιο,
ἔκδ. β', «Μαῖστρος», Ἀθήνα 2002, σελ. 23-24.

1. Εὐσέβιος Καισαρείας, *Εἰς τὸν Βίον Κωνσταντίνου τοῦ Βασιλέως*, Δ', LVI / ΒΕΠ 24, 194,7.
2. Σωκράτης, *Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία*, Α', ΙΗ' / PG 67, 124B-C.
3. Σωζομενός, *Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία*, Α', Η' / PG 67, 880B-C.
4. Γελάσιος Κυζίκου, *Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία*, Γ', 10 / GCS 28, 155,11-19.